

Säveltapailu ja musiikin teoria (STT)

Oppiaineen tehtävä

Säveltapailu ja musiikin teoriaopinnot syventävät musiikillisia taitoja ja hahmotuskykyä. Opinnot kehittävät musiikillista luku- ja kirjoitustaitoa ja antavat välineitä oman musiikin tekemiseen. Säveltapailu ja teoriaopinnot antavat myös hyvän pohjan musiikin jatko-opinnoille lukion jälkeen.

Musiikkilukiolaiset opiskelevat säveltapailu ja teoria-aineita (STT) vähintään 6 op, halutessaan opiskelija voi suorittaa lisäksi 12 op. Ensimmäisenä lukuvuonna opiskellaan 6 op ja seuraavina vuosina on mahdollista opiskella 4 op kokonaisuuksia. Opetus järjestetään osittain yhteistyössä Savonlinnan musiikki- ja tanssiopiston kanssa. Ryhmät muodostetaan opiskelijoiden lähtötason mukaan.

Opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa Taidelukiossa musiikkiopiston perustason ja syventävän tason tutkintoja, ja näitä tutkintoja voidaan hyväksilukea myös musiikkiopistosta Taidelukiolle.

Oppiaineen tavoitteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- oppii soivan ja kirjoitetun länsimaisen musiikin analysoinnin ja nuotintamisen perusteet
- hyödyntää teoreettisia opintojaan laulu- ja soitto-opinnoissaan sekä yhteismusisoinnissa
- kehittää mahdollisuuksiaan musiikilliseen itsensä ilmaisemiseen sekä oman sävelkielen löytämiseen

Opintojaksot

STT01 Säveltapailun ja musiikin teorian peruskurssi 1, 2 op (STT01)

Tavoitteet

- Opiskelija oppii musiikin luku- ja kirjoitustaidon perusteet.
- Opiskelija soveltaa em. taitojaan musiikillisten ilmiöiden tunnistamisessa ja käytännön musisoinnissa.

Keskeiset sisällöt

- nuottikirjoituksen alkeet (nuottiviivasto, nuottiavaimet, nuottien nimet, tauot, oktaavialat)
- intervallit
- duuri- ja molliasteikot
- sävellajit

- kolmisointuihin perustuva harmonia
- tahtilajit ja tavallisimmat rytmikuviot
- musiikkiterminologiaa
- melodioiden kirjoittaminen ja laulaminen, rytmien kirjoittaminen ja esittäminen

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen
Opintojakson arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan numeerisesti. Arviointiin vaikuttavat opiskelijan säveltapailu- ja teoriakokeiden lisäksi opiskelijan kehittyminen omasta lähtötasostaan ja aktiivisuus oppitunneilla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso vastaa musiikkiopiston musiikin hahmotuksen ensimmäistä osaa (MuHa 1).

STT02 Säveltapailun ja musiikin teorian peruskurssi 2, 2 op (STT02)

Tavoitteet

- Opiskelija oppii musiikin luku- ja kirjoitustaidon perusteet.
- Opiskelija soveltaa em. taitojaan musiikillisten ilmiöiden tunnistamisessa ja käytännön musisoinnissa.

Keskeiset sisällöt

- nuottikirjoituksen alkeet (nuottiviivasto, nuottiavaimet, nuottien nimet, tauot, oktaavialat)
- intervallit
- duuri- ja molliasteikot
- sävellajit
- kolmisointuihin perustuva harmonia
- tahtilajit ja tavallisimmat rytmikuviot
- musiikkiterminologiaa
- melodioiden kirjoittaminen ja laulaminen, rytmien kirjoittaminen ja esittäminen

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan numeerisesti. Arviointiin vaikuttavat opiskelijan säveltapailu- ja teoriakokeiden lisäksi opiskelijan kehittyminen omasta lähtötasostaan ja aktiivisuus oppitunneilla

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso vastaa musiikkiopiston musiikin hahmotuksen toista osaa (MuHa 2).

STT03 Säveltapailun ja musiikin teorian peruskurssi 3, 2 op (STT03)

Tavoitteet

- Opiskelija oppii musiikin luku- ja kirjoitustaidon perusteet.
- Opiskelija soveltaa em. taitojaan musiikillisten ilmiöiden tunnistamisessa ja käytännön musisoinnissa.

Keskeiset sisällöt

- nuottikirjoituksen alkeet (nuottiviivasto, nuottiavaimet, nuottien nimet, tauot, oktaavialat)
- intervallit
- duuri- ja molliasteikot, kromaattinen asteikko, pentatoniset asteikot
- sävellajit
- kolmisointuihin perustuva harmonia, dominanttiseptimisointu
- tahtilajit ja tavallisimmat rytmikuviot
- musiikkiterminologiaa
- melodioiden kirjoittaminen ja laulaminen, rytmien kirjoittaminen ja esittäminen

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan numeerisesti. Arviointiin vaikuttavat opiskelijan säveltapailu- ja teoriakokeiden lisäksi opiskelijan kehittyminen omasta lähtötasostaan ja aktiivisuus oppitunneilla. Opintojakson hyväksytty suoritus hyväksiluetaan musiikkiopiston musiikin hahmottamisen (MuHa) perustason suorituksena.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso vastaa musiikkiopiston musiikin hahmotuksen kolmatta osaa (MuHa 3).

STT04 Säveltapailu I, 4 op (STT04)

Tavoitteet

- Opiskelija oppii hallitsemaan perustonaliteettia (duuri-molli) ja siihen perustuvat melodiat, intervallit ja sointufunktiot laulaen, soittaen ja kirjoittaen.
- Opiskelija ymmärtää tonaalisen musiikin keskeisiä ilmiöitä käytännön musisoinnista käsin ja oppii hyödyntämään tietojaan ja taitojaan omassa musisoinnissaan ja musiikin tekemisessään.

Keskeiset sisällöt

- perusrytmiikka lukien, naputtaen, kirjoittaen ja soveltuvin soittimin, myös vaihtuvat ja yhdistetyt tahtilajit sekä tavallisimmat poikkeusjaot (duoli, trioli, kvartoli, kvintoli)
- duuri-molli-tonaliteettiin perustuva melodiikka laulaen, soittaen ja kirjoittaen, eri musiikinlajeja hyödyntäen
- kromaattisia muunnesäveliä melodioissa, kromaattisen kirjoittamisen perusteet
- moodiasteikkoja sekä niihin perustuvia melodioita ja sointufunktioita soveltuvin osin
- duuri-molli-tonaliteettiin perustuva harmonia (kolmi- ja nelisoinnut) kuunnellen, kirjoittaen, laulaen ja soittaen
- välidominantti sekä napolilainen sekstisointu, picardin terssi

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan numeerisesti. Arviointiin vaikuttaa säveltapailukokeiden lisäksi aktiivisuus oppitunneilla. Opintojakson voi suorittaa osallistumalla Taidelukion opetukseen tai suorittamalla ne muussa musiikkioppilaitoksessa musiikkiopiston vaatimusten mukaan.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso vastaa musiikkiopiston syventävien opintojen MuHa 5 -opintoja.

Edeltävä suoritus

STT03

STT05 Pop/jazzmusiikin teorian ja säveltapailun perusteet, 4 op (STT05)

Tavoitteet

- Opiskelija oppii hahmottamaan ja ymmärtämään afroamerikkalaisen musiikin (pop, rock, jazz) keskeisiä tyylikeinoja ja erityispiirteitä rytmiikan, melodiikan, harmonian ja muodon osalta.
- Opiskelija oppii tulkitsemaan afroamerikkalaisen musiikin nuotinnustapoja sekä itse nuotintamaan musiikkia afroamerikkalaiselle musiikille tyypillisellä tavalla.
- Opiskelija saa käytännön valmiuksia afroamerikkalaisen musiikin tulkintaan, fraseeraukseen sekä säveltämiseen ja biisintekoon.

Keskeiset sisällöt

- kolmimuunteinen rytmiikka: "suoran" ja kolmimuunteisen rytmiikan tunnistaminen,
- fraseeraus, nuottikirjoituksen eri tavat

- soinnut ja reaalisointumerkit: kolmi ja nelisoinnut, sus, add ja powersoinnut,
- lisäsävelsoinnut, muunnesävelet
- asteikot: pentatoniset asteikot, bluesasteikko ja modaaliset asteikot kuunnellen ja kirjoittaen
- kevyen musiikin notaatio, muotorakenteita ja terminologiaa
- keskeisimmät sointukierrot: esim. 12 tahdin blues, molliblues, rhythm changes, four chords, 50's progression
- rytmin kirjoitus- ja lukuharjoituksia, erityisesti kuudesatoistaosarytmiikka sekä kolmimuunteinen jazzrytmiikka
- melodian sekä melodiariffien kirjoitus- ja laulamisharjoituksia
- sointujen ja sointukulkujen kuunteluharjoituksia kolmi- ja nelisoinnuin
- yksinkertaisia transkriptioharjoituksia eri bändisoittimille

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan arvosanalla 4–10. Arviointiin vaikuttavat säveltapailu- ja teoriakokeiden sekä annettujen tehtävien lisäksi opiskelijan aktiivisuus oppitunneilla ja henkilökohtainen edistyminen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Pop/jazz-teorian ja säveltapailun peruskurssi

Edeltävät opinnot vähintään STT03

STT06 Teoria I, 4 op (STT06)

Tavoitteet

- Opiskelija oppii musiikin kirjoittamisen ja analysoinnin perusteet.
- Opiskelija hahmottaa ja ymmärtää musiikin eri tyylikausien musiikkia.

Keskeiset sisällöt

- rytmin, melodian ja harmonian peruskäsitteet
- sointuanalyysi
- musiikkiterminologia ja siihen liittyvä musiikkitietous
- musiikin pienoismuotojen analysointi

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan numeerisesti (4–10). Arviointiin vaikuttaa kokeiden lisäksi opiskelijan kehittyminen omasta lähtötasostaan ja aktiivisuus oppitunneilla. Opintojakson opetus toteutetaan yhteistyössä Savonlinnan musiikki- ja tanssiopiston kanssa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso vastaa musiikkiopiston syventävien opintojen MuHa 6 -opintoja.

Edeltävänä suorituksena STT03 ja STT04.

STT07 Harmoniaoppi, 4 op (STT07)

Tavoitteet

- Opiskelija oppii tuntemaan musiikillisen kudoksen äänenkuljetuksen peruseräjäatteita.
- Opiskelija hankkii valmiuksia käytännön musisointiin.

Keskeiset sisällöt

- kenraalibasso, aste- ja reaalisoitumerkintä harmonian merkitsemistapoina
- harmonian kuulonvarainen hahmottaminen

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan numeerisesti (4–10). Arviointiin vaikuttaa kokeiden lisäksi opiskelijan kehittyminen omasta lähtötasostaan ja aktiivisuus oppitunneilla. Opintojakson opetus toteutetaan yhteistyössä Savonlinnan musiikki- ja tanssiopiston kanssa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso vastaa musiikkiopiston syventävien opintojen MuHa 8 -opintoja.

Edeltävät suoritukset Teoria I (STT06).

7.34. Kuoro (KUO)

Oppiaineen tehtävä

Opiskelijat voivat laulaa koko lukioajan Taidelukion isossa kuorossa sekä pienemmissä kuorokokoonpanoissa. Kuoro-opintoja voi tehdä joka vuosi 2 op verran osallistumalla aktiivisesti ison kuoron toimintaan (KUO01-KUO03). Jokaisen musiikkilukiossa opiskelevan tulee suorittaa näistä vähintään ensimmäinen opintokokonaisuus (KUO01), eli laulaa isossa kuorossa yhden lukuvuoden ajan.

Lisäksi kolmantena vuonna voi suorittaa 1 op laajuisen opintojakson osallistumalla abiturienttien kuoron toimintaan, harjoituksiin ja esityksiin (KUO04).

Myös kamarikuoroon (KUO05-07) voi osallistua joka vuosi. Yhteensä kuoro-opintoja voi tehdä 13 op.

Kuoro on kaikkia musiikkiaineita tukeva oppiaine, ja sitä suositellaan kaikille. Myös kuvataidelinjalaiset voivat laulaa kuorossa.

Tavoitteet

- Opiskelija oppii käyttämään ääntään kuoroilmaisulle tyypillisellä tavalla.
- Opiskelija perehtyy äänenkäyttöön ja ottaa vastuuta omasta äänenhuollostaan.
- Opiskelija perehtyy mahdollisimman monipuolisesti kuoro-ohjelmistoon.
- Opiskelija kehittää taitojaan moniäänisen musiikin laulajana ja kehittää sosiaalisia taitojaan ryhmän jäsenenä ja sitoutuu vastuullisesti ja sosiaalisesti ryhmän toimintaan.
- Opiskelija saa esiintymiskokemusta.

Osaamisen arviointi

Kuoro arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojaksot

Kuoro 1, 2 op (KUO01)

Kuoro 2, 2 op (KUO02)

Kuoro 3, 2 op (KUO03)

Kuoro 4 Abikuoro, 1 op (KUO04)

Kamarikuoron opintojaksot (KUO05-07) pysyvät ennallaan!

SÄVELLYS JA SOVITUS (SÄSO)

SÄSO1 pysyy ennallaan, ei muutoksia

SÄSO02 Sävellys ja sovitus 2, 2 op (SÄSO02) **MUOKATTU**

Tavoitteet

- Opiskelija kehittyy säveltäjänä, saa lisää työvälineitä melodian ja harmonian hallintaan sekä moniääniseen kirjoittamiseen.
- Opiskelija tutustuu erilaisille kokoonpanoille sovittamiseen.

- Opiskelija oppii huomioimaan eri instrumenttien ominaispiirteitä musiikin tekemisessään.
- Opiskelija oppii käyttämään nuottikirjoitusohjelmaa useamman instrumentin kokoonpanoille kirjoittamisessa.

Keskeiset sisällöt

- moniäänisen kirjoittamisen perusteet, 2-4-äänisen kirjoittamisen harjoituksia eri näkökulmista
- sovitusarjoituksia opiskelijan omat mieltymykset huomioiden
- eri instrumenttiryhmien tyypilliset ominaisuudet sovittamisen kannalta
- nuotinnusohjelman syventävä käyttö
- opintojakson lopputyönä oman sävellyksen ja sovituksen laatiminen esitettäväksi

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Kurssin suorittaminen edellyttää läsnäoloa tunneilla, aktiivista osallistumista tuntityöskentelyyn ja lopputyön tekemisen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Säveltämisen ja sovittamisen syventävä kurssi, oman sävellyksen ja sovituksen laatiminen esitettäväksi

ORKESTERI 2 op (ORK01-03) MUOKATTU (lisätään kaksi opintojaksoa, ORK02 ja ORK03)

Oppiaineen tehtävä

Opiskelija voi suorittaa 1-3 opintojaksoa orkesteriopintoja osallistumalla Taidelukion orkesteriin tai muuhun orkesteritoimintaan, joka järjestetään yhteistyössä Savonlinnan musiikki- ja tanssiopiston tai muiden paikallisten orkestereiden kanssa. Yhden opintojakson opinnot tulee suoritetuksi osallistumalla orkesterin toimintaan yhden lukuvuoden ajan.

Tavoitteet

Laaja-alaiset osaamiset

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksot

Orkesteri 1–3, 2 op (ORK01-ORK03)

- Opiskelija kehittyy soittajana ja kehittää yhteismusisointitaitojaan.

- Opiskelija suhtautuu vastuuntuntoisesti osuuteensa ryhmän jäsenenä.
- Opiskelija perehtyy monipuolisesti ohjelmistoon.
- Opiskelija saa esiintymiskokemusta.

Keskeiset sisällöt

- soitto- ja yhteismusisointitaidon kehittäminen
- ko. orkesterille tyypillinen ohjelmisto
- säännölliset harjoitukset ja esiintymiset
- opiskelijoiden muusikkouden kehittäminen ja teoreettisen tiedon soveltaminen käytännön
- musisointiin

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson arviointi

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

MUSIIKKITEKNOLOGIA (MUTEKN) MUOKATTU kokonaisuudessaan

Oppiaineen tehtävä

Musiikkiteknologian opintokokonaisuuden tehtävä on perehdyttää opiskelija äänentoisto, -tallennus ja -muokkauslaitteisiin ja siihen, miten niitä hyödynnetään erityyppisissä musiikkituotannoissa sekä musiikkia sisältävissä tapahtumissa. Tämän lisäksi opitaan erilaisten äänituotantotilanteiden yleistä toteuttamista ja järjestelyä.

Laaja-alaiset osaamiset

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksot

MUTEKN01 Musiikkiteknologian perusteet, 2 op (MUTEKN01)

Tavoitteet

- opiskelija perehtyy tavallisimpiin äänitys- ja äänentoistolaitteisiin (äänitysohjelmat, mikserit, mikrofoni, efektilaitteet, muu tarvittava laitteisto)
- opiskelija perehtyy äänittämisen perusteisiin
- opiskelija perehtyy äänen käsittelyyn ja muokkauksen perusteisiin
- äänentoistosta vastaaminen koulun tilaisuuksissa

Keskeiset sisällöt

- äänentallennus

- laiteoppi, äänentoisto- ja äänentallennusvälineet
- johdot, telineet ja liittimet
- äänenmuokkaus
- miksaus
- tallennusformaatit ja -mediat

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä harjoitustöiden sekä opiskelijan aktiivisen osallistumisen perusteella.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija perehtyy tavallisimpiin äänitys- ja äänentoistolaitteisiin, äänittämisen perusteisiin sekä äänen käsittelyn ja muokkauksen perusteisiin.

MUTEKN02 Äänentoisto ja äänittäminen, 2 op (MUTEKN02)

Tavoitteet

- opiskelija perehtyy käytännössä äänentoiston perusteisiin
- opiskelija perehtyy käytännössä livemiksaukseen
- opiskelija perehtyy käytännössä lavamonitorointiin
- opiskelija perehtyy käytännössä livetaltiointiin
- opiskelija perehtyy tavallisimpiin äänitys- ja äänentoistolaitteisiin (äänitysohjelmat, mikserit, mikrofonit, efektilaitteet, muu tarvittava laitteisto)

Keskeiset sisällöt

- äänentoisto- ja äänentallennusvälineet
- kaksiraita- ja moniraitaäänitykset
- miksaaminen
- äänentoistosta vastaaminen koulun tilaisuuksissa

Opintojakson arviointi

Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä tai numeerinen arviointi harjoitustöiden sekä opiskelijan taitojen ja aktiivisuuden perusteella.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija perehtyy käytännössä äänentoiston perusteisiin, livemiksaukseen, lavamonitorointiin ja livetaltiointiin. Opintokokonaisuuteen kuuluu myös erilaisiin laitteistoihin tutustumista.

MUTEKN03 Äänittämisen ja studiotyön jatko, 2 op (MUTEKN03)

Tavoitteet

- opiskelija perehtyy akustisen ja elektronisen musiikin äänittämiseen sekä näiden
- kombinaatioihin
- opiskelija perehtyy mikrofonitekniikoihin
- opiskelija perehtyy äänen prosessointiin ja efektointiin
- äänentoistosta vastaaminen koulun tilaisuuksissa

Keskeiset sisällöt

- syvennetään edellisillä kursseilla opittuja tietoja ja taitoja
- akustiikka
- analyyttinen kuuntelu
- äänentoisto- ja äänentallennusvälineet
- kaksiraita- ja moniraitaäänitykset
- mikrofonityypit ja -tekniikat
- äänenmuokkaus
- miksaus
- masterointi
- musiikkiaäänityksien toteuttamista stereotekniikalla
- yksin tai ryhmätöinä toteutettavan, arvosteltavan lopputyön tekeminen

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson arviointi

Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä tai numeerinen arviointi harjoitustöiden sekä opiskelijan taitojen ja aktiivisuuden perusteella.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija perehtyy akustisen ja elektronisen musiikin äänittämiseen ja näiden kombinaatioihin, mikrofonitekniikoihin sekä äänen prosessointiin ja efektointiin. Opintokokonaisuuteen kuuluu myös erilaisiin laitteistoihin tutustumista.

Lisäksi LOPS2021 Taidelukio -asiakirjasta poistetaan seuraava oppiaine ja opintojakso

Oppiane

IMPROVISAATIO

Opintojakso Kansanmusiikki-oppineesta

Kansanmusiikki 4 (KAMU04) - irkkubändi

